

สิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาด Green Energy

ผู้เขียนหลัก ชันยบุรณ ตีสมนสุข , อัญชลี ท่วงทอง
ผู้เขียนร่วม สุภาวดี คุ่มราษฎร์

โอกาสด้านการตลาด (Market Opportunity)

ขนาดตลาดและแนวโน้มตลาด

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ได้รายงานถึงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาดของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ที่ประกาศขับเคลื่อนการผลิตโซลาร์เซลล์หนึ่งเดียวของโลกใหญ่ที่สุดในอาบูดาบี โดยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2562 Emirates Water and Electricity Company (EWEC) ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทวางแผนด้านพลังงานของรัฐบาลสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ได้ประกาศแผนงาน “Noor Abu Dhabi” ซึ่งเป็นแผนงานสำหรับการก่อสร้างโครงการพลังงานทดแทนขนาดใหญ่ที่สุดในโลกในยูเออีที่จะสามารถผลิตไฟฟ้ากว่า 1.177 เมกะวัตต์ผ่านการผลิตแผงโซลาร์เซลล์กว่า 3.2 พันล้านแผง พร้อม Vitural Battery Plant หรือโรงเก็บพลังงานสะอาดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ผ่านกำลังการผลิต 108 MW ที่ผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 648 MWh โดยตัวแบตเตอรี่ที่ใช้เป็นแบบ Sodium-Sulfur และตั้งกระจายอยู่ 10 พื้นที่ในกรุงอาบูดาบี แต่มีศูนย์ควบคุมเพียงแห่งเดียว โดยการก่อสร้างโครงการดังกล่าวจะมีขึ้นในพื้นที่เขต Sweihan ของเมือง Al Air ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวเป็นการร่วมทุนระหว่างบริษัท Abu Dhabi Power Corporation กลุ่มบริษัท Marubeni Corp ของญี่ปุ่น และบริษัท Jinko Solar Holding ของจีน ซึ่งมีจุดประสงค์ให้รัฐอาบูดาบีสามารถเพิ่มพลังการผลิต พลังงานทดแทน และลดการใช้ก๊าซธรรมชาติ และคาดว่าโครงการดังกล่าวจะลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ได้ถึง 1 ล้านเมตริกตันต่อปี หรือเทียบเท่าการนำรถยนต์ 200,000 คนออกจากถนน

นอกจากนี้ รัฐบาลสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ลงนามความตกลงกับ Abu Dhabi Global Market เพื่อส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจอย่างยั่งยืน สนับสนุนธุรกิจด้านสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเชิญชวนนักธุรกิจต่างชาติให้มาลงทุนในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ในสาขาดังกล่าว เป็นการดำเนินตามแผนงานของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ในด้านสิ่งแวดล้อมตามเป้าหมาย UAE Green Agenda 2030 ที่จะส่งเสริมให้ประเทศใช้พลังงานสะอาดร้อยละ 50 และตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วนเป็นร้อยละ 75 ในปี 2050

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองดูไบ (2021) รายงานถึงโอกาสในการลงทุนในธุรกิจผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน รัฐบาลสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ต้องการเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจพลังงานไฟฟ้าเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังเป็นการแบ่งเบาภาระการลงทุนของรัฐในระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าด้วยที่ผ่านมา รัฐบาลสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องสำหรับโครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทน โดยได้เดินหน้าพลังงานหมุนเวียนรูปแบบต่างๆ ล่าสุดรัฐบาลสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีโครงการร่วมกับภาคเอกชนในการผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทน ได้แก่ โครงการเปลี่ยนบ่อขยะให้เป็นโซลาร์ฟาร์มในรัฐจาจาห์ และโครงการโรงผลิตไฟฟ้าจากขยะในรัฐอาบูดาบี

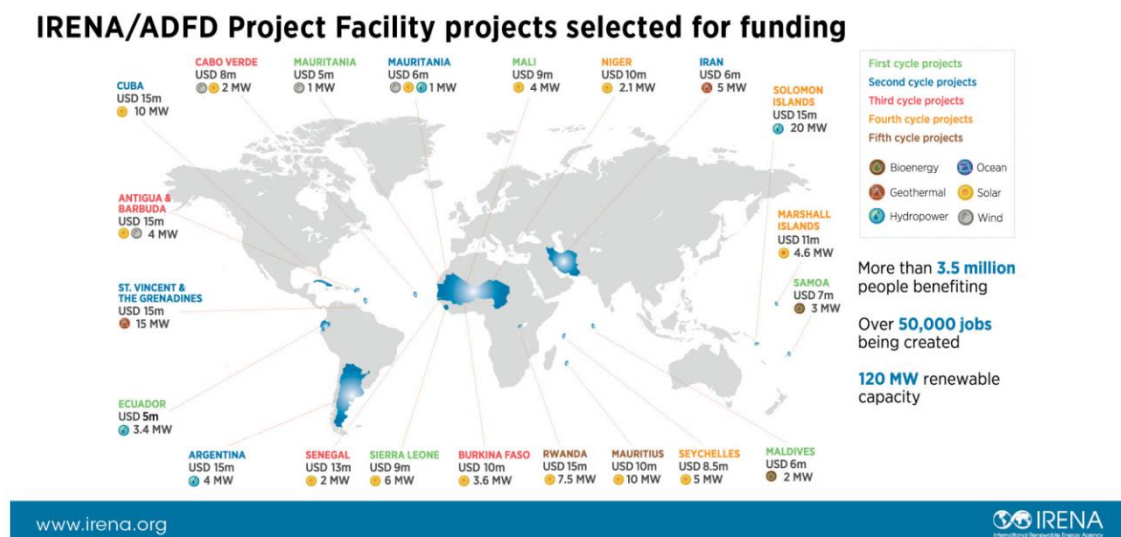
นอกจากการมุ่งเน้นการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดแล้วนั้น สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ยังให้ความสำคัญกับการลงทุนวิจัยและพัฒนาพลังงานไฮโดรเจนสีเขียว สำนักข่าวรอยเตอร์ (2023) ได้รายงานถึงการลงทุนเพื่อให้เกิดการผลิตพลังงานจากไฮโดรเจนให้ได้ 1.4 ล้านตันต่อปี ภายในปี 2031 และมุ่งหวังให้ได้ปริมาณถึง 15 ล้านตันต่อปี ภายในปี 2050 ที่สำคัญ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ได้รับหน้าที่เป็นเจ้าภาพจัดงาน COP 28 ในเดือนพฤศจิกายน 2023 นี้

พฤติกรรมผู้บริโภค

สำหรับตลาด B2B และ B2G นั้น ผู้บริโภคที่เป็นหน่วยงานมักจะแสวงหาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Extensive Knowledge) ผ่านงานวิจัย การจัดสัมมนาวิชาการ และงานแสดงสินค้าและบริการด้านพลังงานต่างๆ อาทิ งาน World Future Energy Summit จัดขึ้นที่เมืองอาบูดาบี ตั้งแต่ปี 2008 อันนำมาซึ่งการถ่ายทอดเทคโนโลยีและข้อตกลงเชิงพาณิชย์ โดยมีหน่วยงานความร่วมมือระดับนานาชาติอย่าง the International Renewable Energy (IRENA) ถูกจัดตั้งขึ้นในปี 2009 โดยมีสำนักงานใหญ่ที่เมืองอาบูดาบี โดยมี 168 ประเทศและกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปเป็นสมาชิก หนึ่งในบทบาทสำคัญ คือ การพัฒนาโครงการพลังงานทดแทนจากแสงอาทิตย์ขนาดใหญ่ และสร้างความพยายามต่าง ๆ ที่จะลดผลกระทบจากสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงตามการลงนามข้อตกลงปารีสปี 2016 รวมทั้งการประสานและบริหารงาน COP 28 ในเดือนพฤศจิกายน 2023 นี้ โดยงบประมาณดำเนินการส่วนใหญ่มาจากเงินสนับสนุนจากต่างประเทศผ่าน Abu Dhabi Fund for Development (ADFD) โดยมีโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างการลงทุนพัฒนาและบริการจัดการ ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

อีกช่องทางหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาบริษัทที่เข้ามาให้บริการ คือ การร่วมพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านพลังงานทางเลือกกับกลุ่มสตาร์ทอัพ ทั้งการร่วมมือพันธมิตรทางเทคโนโลยี (Strategic Partner / Strategic Alliances) การร่วมลงทุน (Joint Venture) ซึ่งมีทั้งผู้พัฒนาเทคโนโลยีพลังงานสะอาดที่เป็น Deep Technology หรือเป็นผู้ให้บริการในรูปแบบที่ปรึกษาผ่าน Platform โดยมีมูลค่าการระดมทุนดังแสดงในแผนภาพที่ 2

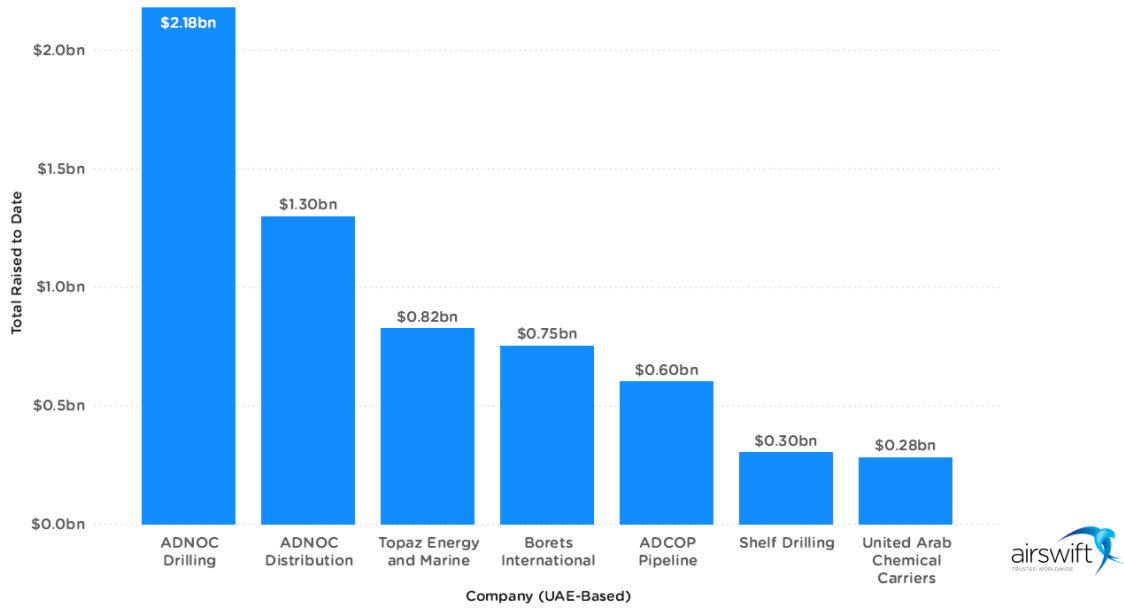
แผนภาพที่ 1 โครงการพลังงานทดแทนที่บริหารโดย IRENA ผ่านกองทุน ADFD

แผนภาพที่ 2 มูลค่าเงินลงทุนในสตาร์ทอัพกลุ่มพลังงานใน

Total Raised to Date by Company (UAE-Based)

Source: Pitchbook

กลยุทธ์การเข้าสู่ตลาด

(Market Entry Strategy)

แม้ว่าสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำส่งออกน้ำมันดิบรายสำคัญของโลก แต่ก็ยังเดินหน้าลงทุนผลิตพลังงานสะอาด โดยสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำบทบาทสำคัญในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับสากลและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) โดยได้เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้ลงทุนในหลายโครงการเพื่อผลิตพลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์พลังงานหมุนเวียนจากบ่อขยะ รวมทั้งนโยบายของรัฐที่ต้องการเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจพลังงานไฟฟ้า ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตไฟฟ้า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยนั้น มีผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าอิสระของเอกชนหลายราย รวมทั้งบริษัทที่ปรึกษาในการออกแบบระบบที่เป็นธุรกิจ SME ที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตกระแสไฟฟ้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากแหล่งพลังงานทดแทน จึงเป็นโอกาสที่ดีของผู้ประกอบการไทยในการขยายตลาดมาสู่ภูมิภาคตะวันออกกลาง ที่ปัจจุบันเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมผลิตพลังงานหมุนเวียนมากขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระการลงทุนของรัฐในระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าด้วย

นอกจากนี้ประเทศไทยโดยกลุ่ม ปตท. อยู่ระหว่างวิจัยและพัฒนาพลังงานไฮโดรเจน ผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นธุรกิจสตาร์ทอัพและที่ปรึกษาด้านการออกแบบพลังงาน อาจร่วมธุรกิจกับผู้ประกอบการรายใหญ่ดังกล่าวในรูปแบบของกิจการร่วมค้า (Consortium) หรือกิจการร่วมทุน (Joint Venture) ในการรุกสู่อุตสาหกรรมดังกล่าวในประเทศสหรัฐอเมริกา

กิจกรรมงานแสดงสินค้าหรือการจับคู่ธุรกิจ

ส่วนใหญ่จะเป็นงานประชุมวิชาการนานาชาติและนำเสนอเทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนและพลังงานสะอาด อาทิ International Conference on Solar Power Technology 2023 / Global Congress on Renewable and Non-Renewable Energy 2023/ Global Congress on Renewable and Non-Renewable Energy 2023

แนวทางการส่งออก (Export Solutions)

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (Abu Dhabi Economic Vision 2030) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รัฐบาล UAE สนับสนุนให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนใน Economic Free Zone หนึ่งในธุรกิจที่สนับสนุนได้แก่ เทคโนโลยี ด้านพลังงานและพลังงานทางเลือก

โครงการ Masdar City หรือเมืองอัจฉริยะทางตะวันออกเฉียงใต้ของอาบูดาบี (คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2033) จะเป็นศูนย์กลางด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการใช้ชีวิตในเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน เป็นแหล่งรวมบริษัทและองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาด้านพลังงานทางเลือกและเทคโนโลยีที่เป็นพลังงานสะอาด และเป็นเมือง Zero carbon พร้อมจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) ที่สามารถรองรับประชากรประมาณ 40,000 คน รวมทั้งโรงงานและบริษัทมากกว่า 100 แห่ง

ที่มา : masdarcityfreezone.com

โดยสิทธิประโยชน์ที่ให้การส่งเสริม อาทิ

- นักลงทุนต่างชาติสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ธุรกิจในประเทศได้ร้อยละ 100 ในธุรกิจและอุตสาหกรรมจำนวน 1,000 ประเภท อันรวมถึงธุรกิจสิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาด โดยไม่ต้องมีหุ้นส่วนชาว UAE เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2021
- ขยายโครงการวีซ่าทองคำ 10 ปีเพื่อส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญต่างชาติตั้งถิ่นฐานในประเทศ ซึ่งช่วยสนับสนุนความเชื่อมั่นในการลงทุน

- ออก “วีซ่าเขียว” (Green visa) ประเภทใหม่ที่ยืดหยุ่นมากขึ้น อาทิ อนุญาตให้แรงงานสามารถพำนัก อยู่ในประเทศต่อไปได้อีก 3 เดือน เมื่อสิ้นสุดสภาพการจ้างงาน จากเดิมที่ต้องออกนอกประเทศใน 30 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้แรงงานมีเวลาสำหรับหางานใหม่ นอกจากนี้วีซ่าเขียวยังให้สิทธิการพำนักในยูเออีแก่ผู้ประกอบการต่างชาติที่มีกิจการของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีนายจ้าง หรือมีข้อผูกมัดกับบริษัทใน UAE และยังอนุญาตให้แรงงานสามารถนำบุตรอายุไม่เกิน 25 ปีเข้ามาใน UAE ได้ จากเดิมที่กำหนดอายุไม่เกิน 18 ปี
- แหล่งเงินทุนอื่นๆ สำหรับธุรกิจด้านพลังงานทดแทนและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการสินเชื่อสนับสนุน มีอย่างน้อย 6 ธนาคารใน UAE ให้การสนับสนุนโครงการริเริ่มพลังงานสีเขียว (Green Energy Initiatives) คิดเป็นมูลค่ากว่า 51.8 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2022 หรือเงินกองทุน Dubai Green Fund ที่ได้รับการจัดตั้งโดยรัฐบาลและสนับสนุนโดยหน่วยงานการประปาและไฟฟ้าแห่งดูไบ (Dubai Electricity & Water Authority, DEWA) ในการสนับสนุนในโครงการเพื่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

